

Monumentnummer*: 521152

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 13582/19

Monumentnaam**

Missiehuis

Woonplaats*

Tilburg

Gemeente*

Tilburg

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Bredaseweg

Nr*

204

Toev.*

Postcode*

5038 NK

Woonplaats*

Tilburg

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Tilburg

Sectie*

P

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

Tilburg

P

8173

Tilburg

P

6985

Tilburg

P

8297

Tilburg

P

8261

Tilburg

P

8175

Tilburg

P

8252

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding.

Het Missiehuis is het KLOOSTER van de uit Frankrijk afkomstige missionarissen van het Heilig Hart (Missionaires du Sacre Coeur). Het werd gebouwd naar ontwerp van de architecten H. de Beer en A.G. de Beer in 1896-1899 en vertoont elementen van Neo-Gotiek en Chaletstijl. Het klooster is diverse malen uitgebreid. De rechtervleugel kent een uitbreiding uit 1934 ten gunste van het Klein Seminarie. Deze in 1934 gebouwde toevoegingen is in de jaren '50 en '70 verbouwd. De toevoeging wordt niet beschermd. Achter het klooster is een ommuurde tuin.

Omschrijving.

De hoofdmassa bestaat uit een tweelaags gebouw met souterrain, bel-etage en verdieping op een U-vormige

plattegrond. Evenwijdig aan de straat strekt zich de hoofdmassa van het klooster uit. De haakse vleugels aan de uiteinden zijn korter. De vleugel aan de rechterkant gaat over in nieuwbouw, de linkervleugel grenst aan de kapel. Het geheel is uitgevoerd in baksteen onder een plat dak met hoog dakschild aan de voorzijde, gedekt met leien. De gevel kent een horizontale geleding door waterlijsten die direkt onder de ramen zijn aangebracht en baksteenlijsten bestaande uit een lijst met kruisjes tussen de verdiepingen en een keperboogfries onder de goot. Daarbij zijn enkele sterk verticale accenten gelegd door de hoek- en middenrisalieten en de hoge, boven elkaar geplaatste ramen. De hoofdingang bevindt zich in de middenrisaliet. Deze bouwmassa steekt boven de kloostervleugel uit en heeft een leien wolfsdak met piron en is voorzien van een betimmerde topgevel. Een openslaande houten deur met grote gehengen van siersmeedijzerwerk bevindt zich in een ondiep portiek. Erboven is een spitsboograam met bloemtracering en glas-in-lood aangebracht. Daarboven zijn twee rechthoekige ramen onder segmentbogen geplaatst. Boven de hoofdingang bevindt zich in een spitsboog een natuurstenen hoogrelief. Dit reliëf werd gemaakt door L.Petit en T.van Eijndhoven, de iconografie is van F. de Beer, het werk werd in 1933 onthuld. Het is een voorstelling van het zendingswerk van de congregatie: een missionaris die ter zending vertrekt. In het midden is het Heilig Hart van Jezus afgebeeld. In de zijgevels van de risaliet zijn ook ramen aangebracht. Op de begane grond een lancetraam met glas-in-lood, op de verdiepingen smalle rechthoekige ramen. De voorgevel heeft een hoge uitstekende plint met kleine ronde raampjes en is aan weerszijden van de middenrisaliet zes vensterassen lang. De hoekrisalieten tellen vier vensterassen. Zowel op de begane grond als op de verdieping zijn samengestelde rechthoekige ramen onder een segmentboog geplaatst. De ramen in de hoekblokken zijn breder maar hebben een identieke vormgeving. In de boogvelden is telkens een rechthoekig rooster in het midden geplaatst, het boogveld zelf is gevuld met metselwerk in fantasieverband. De rechterzijgevel van het hoekblok telt twee vensterassen. Het linkerhoekblok heeft in het souterrain hoge getoogde ramen met kleine roedenverdeling. Bel-etage en verdieping zijn voorzien van siersmeedijzeren steekankers. Aan de voorkant zijn op de gootlijst hoge dakkapellen geplaatst. Deze zijn voorzien van kleine zadeldakjes met betimmerde topgevels en windveren. Hoger in het dakvlak, verspringend ten opzichte van eerder genoemde dakkapellen liggen kleinere dakkapellen voorzien van gesneden windveren en luiken. De rechtere vleugel is in dezelfde vormgeving als de hoofdmassa aan de straat uitgevoerd en telt zes assen. De achtergevel heeft in het midden en aan de zijkanten risalieten. Deze zijn hoger opgetrokken. Hier bevinden zich verschillende ramen in een vormgeving, vergelijkbaar met die van de ramen in de voorgevel. In het interieur zijn de indeling en inrichting in oorspronkelijke vorm bewaard gebleven. De entree is voorzien van balustrades in neo-gotische vormgeving. In de hal is een bakstenen kruisribgewelf met geverfde stenen. Daarachter ligt evenwijdig aan de straat een lange hoge gang. Van de aangrenzende kamers (oorspronkelijk onder meer klaslokalen) zijn enkele tussenwanden verplaatst. De oorspronkelijke paneeldeuren met omlijsting zijn bewaard gebleven. Links in de gang is een trappenhuis. Onder de kapel is een recreatieruimte ingericht. Op zolder is een groot aantal chambrettes bewaard gebleven. Deze staan los in de ruimte. De zolder heeft een gepleisterd tongewelf.

De hoge Neogotische kapel aan de linkerkant van het geheel heeft een schip van vier traveeën, een vijfhoekig koor en driezijdig gesloten transeptarmen. Op de viering staat een hoge achtkantige spits. Om het koor straalkapellen. De kapel is voorzien van samengestelde zadeldaken en schilddaken, gedekt met leien. In het dakvlak zijn kleine dakkapelletjes aangebracht. De zijgevels worden geleed door steunberen, per travee voorzien van een spitsboograam met glas-in-lood. De laatste drie traveeën voor het transept vormen een hogere lichtbeuk. De kapel heeft een laag gedeelte aan deingangskant. In het interieur kruisribgewelven in schoon metselwerk. Rechts is een gietijzeren wenteltrap geplaatst. De kruisribgewelven rusten op marmeren zuilen. De zuilen in het koor hebben polychrome bloemkapitelen. Tegen de wanden staan bundelpijlers op een marmeren voet. Op de terrazzovloer staan

houten neo-gotische kerkbanken. Aan weerszijden zijn tegen de muren drie biechtstoelen geplaatst. De glas-in-lood ramen zijn na-oorlogs en van de hand van R. Smeets. In het koor staat een neo-gotisch hoofdaltaar, zijaltaren zijn in dezelfde stijl uitgevoerd. De drie straalkapellen hebben elk hun eigen altaar. In het siersmeedijzeren hek, voor het koor, zijn vergulde reliëfs aangebracht met voorstellingen van een zwaan, een kelk en een lam. Aan de straatzijde staat op enige afstand een laag bakstenen muurtje met ezelsrug, onderbroken door enkele vierkante pijlers met natuurstenen bekroning. Ertussen is een siersmeedijzeren hekwerk geplaatst. Ter hoogte van de ingang is het hekwerk voorzien van lantaarns. De rest van het terrein dat bij het klooster hoort wordt door een hoge muur begrensd.

Waardering.

Het kloostergebouw met tuinmuren is van algemeen belang wegens architectuurhistorische en cultuurhistorische waarden. Het heeft cultuurhistorisch belang als uitdrukking van een geestelijke en sociale ontwikkeling, namelijk de stichting van congregaties in de negentiende eeuw en heeft tevens betekenis voor de typologische ontwikkeling van het missiehuis. Het heeft architectuurhistorische waarden wegens de sobere ornamentiek en de indrukwekkende massawerking van de voorgevel en de koorsluiting van de kapel, vanwege de zeldzame toepassing van chaletstijl voor kloostergebouwen en tevens wegens de plaats die het klooster inneemt in het oeuvre van de architecten. Het is van belang wegens de gaafheid van het exterieur en belangrijke onderdelen van het interieur. Het klooster heeft ensemblewaarde, mede vanwege tuin en ommuringen, het is van belang voor het aanzien van de stad Tilburg waarin het katholicisme in de negentiende en twintigste eeuw een grote bloei kende, met een uitstraling naar de verre omgeving.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Klooster, kloosteronderd

Functie

Klooster